

JV/MRL/MPM 11.10.2021

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunto

MmV@eduskunta.fi

Varsinais-Suomen liiton asiantuntijalausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle kansalaisaloitteesta suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamiseksi ja susivahinkojen estämiseksi.

Sudet herättävät keskustelua Varsinais-Suomen alueella, sillä havaintoja susien liikkeistä tehdään yhä useammin lähellä asutusta. Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan maaliskuussa 2021 koko maan susikannan koko oli keskimäärin 300 sutta. Luku kattaa yhteensä 57 parin ja perhelaumojen muodostamaa reviiriä. Määrä on noin 31 % suurempi kuin vuonna 2020. Ennustemallin mukaan reviirien määrä todennäköisesti kasvaa edelleen.

Susikannan kasvun taustalla on hyvä pentutuotto, erityisesti alueilla, jossa on saatavissa hyvin ravintoa. Alueellinen tarkastelu on osoittanut, että merkittävä osa Suomen susikannasta elää nimenomaan suhteellisen väkirikkaassa läntisessä osassa maata ja vähemmän susia tavataan idässä ja pohjoisessa.

Läntisen Suomen kannanhoitoalueella on keväällä 2021 tavattu 21 perhelaumaa ja 13 suden asumaa reviiriä. Itäisen Suomen kannanhoitoalueella laumareviirejä oli 13 ja kahden suden reviirejä 9. Poronhoitoalueella kuluvana vuonna on todettu vain yksi rajalauma ja yksi rajalla liikkuva susipari.

Läntisen Suomen kannanhoitoalueen sisällä vahvimpien susikantojen alueita ovat Varsinais-Suomi ja Etelä-Satakunta sekä Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaa. Itäisessä Suomessa susikanta painottuu puolestaan Kainuun ja Pohjois-Karjalan itäosiin sekä Pohjois-Savon pohjoisosiin.

Varsinais-Suomessa susien esiintymistiheys on Suomen suurin. Parhailaan alueella on 10 susireviiriä sekä yksi jaettu susireviiri Satakunnan kanssa. Kyseisillä 10 reviirillä on keväällä 2021 havainnoitu kahdeksan pentulaumaa ja kaksi susiparia.

Susien aiheuttamat vahingot ovat Varsinais-Suomessa pysyneet viime vuosina samoissa suuruusluokissa. Kotieläinvahingot kohdistuvat lähinnä lammasvahinkoihin. Suuri syy kotieläinvahinkojen vähäisyyteen on alueen suuri valkohäntäpeurakanta, joka tarjoaa susille helpon ja runsaan saalikohteen. Metsästyskoiravahingot Varsinais-Suomessa ovat olleet viime vuosina yksittäisiä.

Susihavainnot ovat Varsinais-Suomessa jatkuvassa nousussa viime vuosien aikana. Vuosien 2020 ja 2021 välillä havaintojen määrä on noussut 52 %. Samanaikaisesti susien karkotusluvut ovat lisääntyneet. Julkisessa keskustelussa on ollut vuosia huoli ihmisten turvallisuudesta susireviirien alueella, ja kunnista nousee esiin yhä useammin huolestuneita kannanottoja. Sudet liikkuvat toistuvasti lähellä ihmisasutuksia ja silminnäkijähavaintoja ihmisasutusten liepeiltä on runsaasti. Varsinais-Suomen liitto jakaa kansalaisaloitteen huolen susien pitämisestä ihmisarkoina ja pysymisestä poissa ihmisasutusten lähetyviltä.

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että kansalaisaloitteen tarkoitus on muun muussa maaseudun asumisen, ihmisten ja kotieläinten turvallisuuden sekä elinkeinon harjoittamisen kannalta perusteltu. Kannan kehitykseen liittyvät haasteet tulee pyrkiä ratkaisemaan kestäväällä tavalla. Susikannan hoitosuunnitelmassa tavoiteltavan pidemmän aikavälin susikannan suotuisan suojelutason ja edellä mainittujen seikkojen välille tulee löytää tasapaino.

Susien DNA-näytteiden kerääminen on ollut nousujohteista viimeisen kuuden vuoden aikana ja näytekattavuus Varsinais-Suomen susikannasta on hyvä. Varsinais-Suomen susipopulaation sukusiitosprosentti on korkeampi kuin muualla maassa johtuen susien lähisukulaisuudesta. DNA-tutkimus onkin auttanut sukulaissuhteiden selvittämisessä ja susien liikuntojen seuraamisessa. Yhteistyön muotoja DNA-keräysten mahdollistamiseksi on jatkossakin pidettävä yllä ja parannettava entisestään. Kattava DNA-keräys tukee myös kansallisen susikannan suotuisan suojelutason viitearvotyön onnistumista.

Kannanhoidollisen metsästyksen tarpeellisuus on nostettu esiin jo *Kansallisessa suurpetopolitiikan kehittämisarvioinnissa* vuonna 2014. Suden kannanhoidollisen metsästyksen toteuttamisen kannalta on ongelmallista, mikäli kannanhoidolliset pyyntiluvat laitetaan hallinto-oikeuden toimesta toimeenpanokieltoon tutkimusnäytön puutteellisuuden vuoksi.

Tutkimustiedon lisääminen onkin kannatettavaa. Pohjoismaissa tehdyissä tutkimuksissa on todennettu, että laillisen metsästyksen salliminen lisää sietokykyä sutta kohtaan ja yleisemminkin sosiaalista hyväksyntää suden läsnäoloa kohtaan. Ekologinen tutkimus todentaa syy-seuraussuhteita – laillisen metsästyksen salliminen vähentää samanaikaisesti laittomia susien tappoja. Yhteiskuntatieteellinen tutkimus puolestaan on kyennyt todentamaan perustelut sille, miksi tämä yhteys on olemassa - susireviireillä asuvat ihmiset kaipaavat vaikutusmahdollisuuksia alueensa susikantaan metsästyksen keinoin.

Varsinais-Suomen susikannan kehitys osoittaa, että susien salakaadot eivät ole suuri ongelma alueen susikannan hyvinvoinnin kannalta. Tästä huolimatta on sekä susikannan että paikallisten ihmisten etujen mukaista käyttää kannanhoidossa sellaisia toimenpiteitä, joilla laittomia toimia voidaan ennaltaehkäistä.

Varsinais-Suomen liitto pitää tärkeänä, että toteutuessaan kannanhoidollisen metsästyksen sosiokulttuurisia sekä ekologisia vaikutuksia tarkastellaan pitkällä aikajänteellä. Kannanhoidollinen metsästys tarjoaa myös mahdollisuuden kehittää SusiLIFE-hankkeessa valmisteltavaa MSE-mallinnustyökalua (Management strategy evaluation tool) riistahallinnon viranomaistyön tueksi. Kannanhoidollinen metsästys on hyvä ottaa huomioon myös valmisteltaessa susikannan suotuisan suojelutason viitearvoa Luonnonvarakeskuksessa.

Maakuntajohtaja
Kari Häkämies